SRI LANKA

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2026 ජූලි

යෝජිත උත්තර

(3801) මූල්‍ය වාර්තාකරණය (FAR)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

නො. 540 , පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,

නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර 03 විභාගය - 2026 ජූලි

(3801) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

යෝජිත උත්තර

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න 4 (මුළු ලකුණු 20)	**A කොටස**

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a) **අදාළත්වය**

යම් තොරතුරකට තීරණයක් ගැනීම වෙනස් කළ හැකිනම්, එම තොරතුර අදාළ තොරතුරක් ලෙස සලකනු ලබයි. අදාළත්වය යන්න තොරතුරක පුරෝකථන අගය, තහවුරු කිරීමේ අගය සහ ප්‍රමාණාත්මකභාවය මත පදනම් වේ.

විශ්වසනීය නිරූපණය

මූල්‍ය වාර්තා මගින් ආර්ථික සිදුවීම් වචන සහ සංඛ්‍යා මගින් නිරූපණය කළ යුතුය. තොරතුරක විශ්වසනීය නිරූපණය තහවුරු වන්නේ එය සම්පූර්ණත්වය, අපක්ෂපාතීත්වය/මධ්‍යස්ථබව සහ දෝෂ වලින් තොර වූ විටය.

(ලකුණු 03 යි)

(b)

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරනු ලබන්නේ, ව්‍යාපාරය අපේක්ෂා කළ හැකි අනාගත කාලය තුළ දිගටම ක්‍රියාත්මක වනු ඇතැයි යන අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ උපකල්පනය මතය.
එබැවින්, එම ආයතනය වසා දැමීමට හෝ එහි මෙහෙයුම්වල පරිමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීමට අදහසක් හෝ අවශ්‍යතාවක් නොමැති බව උපකල්පනය කරනු ලැබේ.

ඒ අනුව, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ සඳහන් වත්කම් සහ වගකීම් ජංගම සහ ජංගම නොවන ලෙස වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ.

(ලකුණු 02 යි)
(මුළු ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

- සංවිධානයේ අතීත කාර්යසාධනය පිළිබඳ තොරතුරු පාර්ශ්වකරුවන්ට ලබා දීම සහ පාරිසරික, සමාජීය හා පාලන (ESG) වැඩසටහන් සම්බන්ධයෙන් අනාගත දැක්මක් ලබා දීම.
- නීති, ප්‍රමිතීන් සහ කාර්යසාධන ප්‍රමිතීන්ට අදාළව තිරසාර කාර්යසාධනය මැනීම සහ ඇගයීම.
- සංවිධානයක් තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ අපේක්ෂාවන්ට බලපාන ආකාරය සහ එම අපේක්ෂාවන් සංවිධානයට බලපාන ආකාරය පෙන්වීම.
- කාලයත් සමඟ සහ විවිධ සංවිධාන අතර කාර්යසාධනය සංසන්දනය කිරීම.
- සංවිධානයේ පාරිසරික, සමාජීය හා පාලන (ESG) බලපෑම් පිළිබඳව සන්නිවේදනය කිරීම.
- විනිවිදභාවය සහ වගවීම වැඩි දියුණු කිරීම.
- පාරිසරික, සමාජීය හා පාලන (ESG) අවදානම් සහ අවස්ථා කළමනාකරණය කිරීම.

(ඉහත අරමුණු අතරින් එක් අරමුණක් පමණක් සඳහන් කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.)

(ලකුණු 02 යි)

(b)

- වාර්තාකරණ ඒකකය
- එකිනෙකට සම්බන්ධ තොරතුරු
- සාධාරණ ඉදිරිපත් කිරීම
- ප්‍රමාණාත්මක බව
- මාර්ගෝපදේශ ලබාගන්නා මූලාශ්‍ර
- හෙළිදරව් කිරීම් සඳහන් කරන ස්ථානය
- වාර්තා ඉදිරිපත් කරන කාලය
- සංසන්දනාත්මක තොරතුරු
- අනුකූලතාව පිළිබඳ ප්‍රකාශය
- විනිශ්චයන්, අවිනිශ්චිතතා සහ දෝෂ
- මූලික එකඟතාව
- තිරසාරභාවයට අදාළ අවදානම් සහ අවස්ථා

(ඉහත කරුණු අතරින් කරුණු 3ක් පමණක් සඳහන් කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.)

(ලකුණු 03 යි)
(මුළු ලකුණු 05)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

- මූල්‍ය තොරතුරු වාර්තා කිරීම
- පොදු ලෙජරය පවත්වාගෙන යාම
- ලැබිය යුතු ගිණුම් කළමනාකරණය
- ගෙවිය යුතු ගිණුම් කළමනාකරණය
- වැටුප් ගෙවීම් ක්‍රියාවලිය
- තොග කළමනාකරණය

aat SRI LANKA

- බැංකු සැසඳුම්
- ශේෂ පිරික්සුම සකස් කිරීම
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීම
- බදු කළමනාකරණය
- අයවැය සකස් කිරීම සහ පුරෝකථනය
- ඒකාබද්ධ කිරීමේ හැකියාව
- පරිශීලක ප්‍රවේශ පාලනය

(කරුණු දෙකක් පමණක් ප්‍රමාණවත් වේ)

(ලකුණු 02 යි)

(b)

කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කිරීම

ගිණුම්කරණ සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලීන් ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම මගින් මානව සම්පත් සහ ලිපිද්‍රව්‍ය සඳහා වැයවන පිරිවැය අඩු කළ හැකිය. එමගින් මූල්‍ය වාර්තා පිළියෙල කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වඩාත් කාර්යක්ෂම හා වේගවත් වන අතර, අඩු කාලයකින් නිවැරදි මූල්‍ය වාර්තා ජනනය කිරීමට හැකි වේ.

ප්‍රමාදයන් අඩු කිරීම

ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම මගින් මූල්‍ය වාර්තා පිළියෙල කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීමේ වේගය වැඩි වේ. එම නිසා, අතින් සිදුකරන මූල්‍ය වාර්තාකරණයේදී ඇතිවන සාමාන්‍ය ප්‍රමාදයන් අඩු කළ හැකිය. මෙය තීරණ ගන්නන් හට අවශ්‍ය මූල්‍ය තොරතුරු ඉක්මනින් ලබාගෙන, වඩාත් කඩිනමින් නිවැරදි තීරණ ගැනීමට උපකාරී වේ.

මානව දෝෂ අඩු කිරීම

සාමාන්‍යයෙන්, අතින් සිදුකරන මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලියේදී තොරතුරු අතපසු වීම, වැරදි ලෙස සටහන් කිරීම සහ වැරදි ප්‍රකාශ කිරීම් වැනි මානව දෝෂ ඇතිවිය හැකිය. ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම මගින් මෙවැනි මානව දෝෂ අවම කර හෝ ඉවත් කළ හැකිය. එමගින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වඩාත් නිවැරදි සහ විශ්වාසදායක බවට පත් වේ.

තත්‍ය කාලීන මූල්‍ය තොරතුරු ලබා දීම

අතින් සිදුකරන මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලියේදී මූල්‍ය තොරතුරු අතින් සැකසීමට සිදුවන බැවින්, තොරතුරු ලබා ගැනීමට වැඩි කාලයක් ගත විය හැකිය. එහෙත්, ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලිය ස්වයංක්‍රීයකරණය කිරීම මගින් ව්‍යාපාරයට තත්‍ය කාලීන මූල්‍ය තොරතුරු ඉක්මනින් ලබා ගැනීමට හැකි වේ.

වාර්තාකරණයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීම

ස්වයංක්‍රීය මූල්‍ය වාර්තාකරණය මගින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී සහ ඉදිරිපත් කිරීමේදී ප්‍රමිතිගතභාවය සහ අනුකූලතාව පවත්වාගෙන යා හැකිය. එමගින් මූල්‍ය වාර්තාවල නිරවද්‍යතාවය සහ විශ්වාසනීයත්වය වැඩි වන අතර, සමස්ත මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට හැකි වේ.

අභ්‍යන්තර පාලනයන් වැඩිදියුණු කිරීම

ස්වයංක්‍රීය මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ දත්ත වෙත ප්‍රවේශ වීම සහ දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනයන් ඇතුළත් කළ හැකිය. තවද, රාජකාරි වෙන් කිරීම මෙන්ම සාමාන්‍ය පාලනයන් සහ යෙදුම් පාලනයන් ද පද්ධතිය තුළ ස්ථාපිත කළ හැකිය. එමඟින් දත්තවල ආරක්ෂාව, නිරවද්‍යතාවය සහ විශ්වාසනීයත්වය වැඩිදියුණු කරගත හැකිය.

බැංකු ගිණුම් සැසඳීම් වේගවත් කිරීම

අතින් සිදුකරන බැංකු ගිණුම් සැසඳීම් සමඟ සසඳන විට, ස්වයංක්‍රීය බැංකු ගිණුම් සැසඳීම් වඩාත් වේගයෙන් සිදු කළ හැකිය.

ඒකාබද්ධ කිරීමේ හැකියාව ලබා දීම

ස්වයංක්‍රීය මූල්‍ය වාර්තාකරණය මඟින් ගනුදෙනු වාර්තා කිරීම, තොග කළමනාකරණය, වැටුප් කළමනාකරණය, බැංකු කටයුතු වැනි විවිධ ක්‍රියාවලීන් එකිනෙකට ඒකාබද්ධ කිරීමට හැකියාව ලැබේ.

පරිමාණය සහ නම්‍යශීලීභාවය

ස්වයංක්‍රීය මූල්‍ය වාර්තාකරණ පද්ධති මඟින් වැඩිවන ගනුදෙනු ප්‍රමාණයන්, බහු ආයතන ව්‍යුහයන් සහ වෙනස්වන ව්‍යාපාර ආකෘති සඳහා පහසුවෙන් අනුවර්තනය විය හැකිය. තවද ව්‍යවසාය සම්පත් සැලසුම් පද්ධති (ERP) සහ වළාකුළු පදනම් විසඳුම් (Cloud-based solutions) සමඟ ඒකාබද්ධ වීම මඟින් ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමට සහ විවිධ වාර්තාකරණ රාමු හා විවිධ රටවල මූල්‍ය වාර්තාකරණ කටයුතු පහසු කිරීමට සහාය වේ.

(ප්‍රතිලාභ දෙකක් පමණක් අපේක්ෂා කෙරේ)

(ලකුණු 03 යි)
(මුළු ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

- 1988 අංක 30 දරණ බැංකු පනත යටතේ බලපත්‍ර ලබා ඇති සමාගම්.
- 1962 අංක 25 දරණ රක්ෂණ පාලන පනත යටතේ රක්ෂණ ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාමට බලය ලබා ඇති සමාගම්.
- කල්බදු ව්‍යාපාරයේ නිරත සමාගම්.
- ණය සාධ්‍යකරණ සමාගම්
- 1988 අංක 78 දරණ මූල්‍ය සමාගම් පනත යටතේ බලපත්‍ර ලබා ඇති සමාගම්.
- 2021 අංක 19 දරණ සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභා පනත යටතේ, ඒකක භාර ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලපත්‍ර ලබා ඇති සමාගම්
- අරමුදල් කළමනාකරණ සමාගම්.
- 2021 අංක 19 දරණ සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභා පනත යටතේ, කොටස් තැරැව්කරුවන් හෝ කොටස් වෙළඳුන් ලෙස ව්‍යාපාර කටයුතු පවත්වාගෙන යාමට බලපත්‍ර ලබා ඇති සමාගම්
- 2021 අංක 19 දරණ සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභා පනත යටතේ, කොටස්

SRI LANKA

වෙළඳපොළක් පවත්වාගෙන යාමට බලපත්‍ර ලබා ඇති සමාගම්

- 2021 අංක 19 දරන සුරැකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභා පනත යටතේ බලපත්‍ර ලත් කොටස් වෙළඳපොළක ලැයිස්තුගත සමාගම්.
- නිශ්චිත සීමාවන් ඉක්මවන ලැයිස්තුගත සමාගම්.
- රුපියල් මිලියන 500 ඉක්මවන වාර්ෂික පිරිවැටුමක් සහිත සමාගම්.
- පසුගිය මූල්‍ය වර්ෂය අවසානයේදී රුපියල් මිලියන 100 ඉක්මවන කොටස්හිමිකාර ප්‍රාග්ධනයක් පැවති සමාගම්.
- පෙර මූල්‍ය වර්ෂය අවසානයේදී රුපියල් මිලියන 300 ඉක්මවන දළ වත්කම් සහිතව පැවති සමාගම්.
- පෙර වර්ෂය අවසානයේදී බැංකු සහ වෙනත් මූල්‍ය ආයතන වෙත රුපියල් මිලියන 100 ඉක්මවන වගකීම් සහිතව පැවති සමාගම්.
- 1,000කට අධික සේවක සංඛ්‍යාවක් සිටින සමාගම්
- භාණ්ඩ විකිණීමේ හෝ සේවා සැපයීමේ නියැළී සිටින රාජ්‍ය සංස්ථා.

(කාණ්ඩ තුනක් පමණක් ප්‍රමාණවත් වනු ඇත)

(ලකුණු 03)

(b)

- සංසන්දනය කිරීමේ හැකියාව ඉහළ යාම
- විශ්වසනීයත්වය ඉහළ යාම
- විකෘති කිරීම් සඳහා ඇති ඉඩකඩ අවම වීමත් සමග නිරවද්‍යතාව ඉහළ යාම
- වඩා හොඳ තීරණ ගැනීම සඳහා කොටස් හිමියන්ට සහාය වීම
- ගිණුම්කරණ ගැටලු විසඳීම
- මූල්‍ය වාර්තාකරණයේ අඛණ්ඩතාව සහ ඒකාකාරී බව ඉහළ යාම
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කරන්නන්ට සහාය වීම
- ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පහසු වීම
- විගණකවරුන්ට සහාය වීම
- විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීම
- ආයෝජක විශ්වාසය වැඩිදියුණු කිරීම

(වැදගත්කම් දෙකක් පමණක් බලාපොරොත්තු වේ)

(ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

SRI LANKA

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

සීමාසහිත සන් (පුද්ගලික) සමාගම
2026 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා
මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

රු. '000

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්		
බදු පෙර ලාභය (බදු පසු ලාභය 1200 + බදු 450)		1,650
+/- ගැලපීම්		
යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීමේ අලාභය **W2**		300
පොලී වියදම		175
පාරිතෝෂික වියදම **W3**		320
ක්ශය **W2**		3,100
මෙහෙයුම් ප්‍රාග්ධන වෙනස්කම්වලට පෙර මෙහෙයුම් මුදල් ප්‍රවාහය		5,545
(-) පාරිතෝෂික ගෙවීම		(250)
(-)බදු ගෙවීම **W1**		(400)
		4,895
කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම		
තොගවල වැඩිවීම	(700)	
වෙළඳ සහ වෙනත් ලැබිය යුතු මුදල්වල වැඩිවීම	(400)	
වෙළඳ සහ වෙනත් ගෙවිය යුතු මුදල්වල වැඩිවීම	280	(820)
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වු ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		**4,075**
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වු මුදල් ප්‍රවාහය		
යන්ත්‍ර විකිණීමෙන් ලැබුණු මුදල	1,800	
යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීම W 2	(6,500)	
ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වල යෙදවූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		(4,700)
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනනය වු මුදල් ප්‍රවාහය		
ණය ගැනීම	1,200	
ගෙවන ලද ලාභාංශ	(200)	
ගෙවන ලද පොලී	(175)	
මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනනය වු ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		825
වසර සඳහා ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය		**200**
ආරම්භක මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ		1,900
අවසාන මුදල් සහ මුදල් සමාන දෑ		**2,100**

aat SRI LANKA

පෙරවැඩ

W1 – වසර සඳහා වන බදු වියදම

ගෙවිය යුතු බදු

මුදල්	400	ඉ/ගෙ/ශේෂය	900
ප/ගෙ/ශේෂය	950	බදු වියදම	450
	1,350		1,350

රඳවාගත් ලාභ

ලාභාංශ	200	ඉ/ගෙ/ශේෂය	3,200
ප/ගෙ/ශේෂය	4,200	බදු පසු ලාභය	1,200
	4,400		4,400

W2 – යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම

දේපල පිරියත උපකරණ

ඉ/ගෙ/ශේෂය	22,400	ඉවත් කිරීමෙන් ලද ලාභය/අලාභය	4,000
මුදල්	6,500	ප/ගෙ/ශේෂය	24,900
	28,900		28,900

සමුච්චිත ක්ෂය

ඉවත් කිරීමෙන් ලද ලාභය/අලාභය	1,900	ඉ/ගෙ/ශේෂය	4,200
ප/ගෙ/ශේෂය	5,400	ක්ෂය	3,100
	7,300		7,300

ඉවත් කිරීමෙන් ලැබෙන ලාභය/අලාභය

යන්ත්‍ර	4,000	සමුච්චිත ක්ෂය	1,900
		මුදල්	1,800
		ලාභ/අලාභ	300
	4,000		4,000

W3 – පාරිතෝෂික වියදම

පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම

මුදල්	250	ඉ/ගෙ/ශේෂය	380
ප/ගෙ/ශේෂය	450	පාරිතෝෂික වියදම	320
	700		700

(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය

(A)

රු. '000

කාර්යය සාධන බැඳීම්	**තනි මිල ගණන්**	**ගනුදෙනු මිල වෙන් කිරීම**	**ගිවිසුම් මිල**	**2025/26 වර්ෂය සඳහා අයභාරය**	**2026/27 වර්ෂය සඳහා අයභාරය**
අවශ්‍යතාවය පරිදි සකසන ලද මෘදුකාංග (විශේෂිත)	2,700	2,700/3,600 X 3,000 = 2,250	2,250	ස්ථාපනය කරන අවස්ථාවේදී හඳුනාගත් ආදායම 2,250	අදාල නැත
තාක්ෂණික සහාය සේවා	25 X 36 = 900	900/3,600 X 3,000 = 750	750	වසර 03ක කාලය තුළ ලැබුණු සේවා ආදායම (750/3) 250	වසර 03ක කාලය තුළ ලැබුණු සේවා ආදායම (750/3) 250
එකතුව	3,600	3,000	3,000	2,500	250

2026.03.31 දිනෙන් අවසන් වන වර්ෂය සඳහා හඳුනාගත යුතු අයභාරය **= 2,500,000**

2027.03.31 දිනෙන් අවසන් වන වර්ෂය සඳහා හඳුනාගත යුතු අයභාරය **= 250,000**

(ලකුණු 05)

(B)

ප්‍රාග්ධනිත කල යුතු ණයගැනුම් පිරිවැය

	රු. '000	රු. '000
A ණය (විශේෂිත ණය)		
ණය ප්‍රමාණය	20,000	
පොලී අනුපාතය	10%	
කාල සීමාව (1/7/25 – 31/3/26)	9/12	
පොලී වියදම (20,000 X 10% X 9/12)	1,500	
(-)පොලී ආදායම	(400)	
විශේෂිත ණය මගින් ලැබෙන ශුද්ධ පොලිය		1,100
B ණය (පොදු ණය)		
ණය ප්‍රමාණය	40,000	
පොලී අනුපාතය	12%	
කාල සීමාව (1/7/25 – 31/3/26)	9/12	
පොදු ණය වෙනුවෙන් දරන දළ පොලී වියදම (40,000 X 12% X 9/12)		3,600
ප්‍රාග්ධනිත කල යුතු ණයගැනුම් පිරිවැය		4,700

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 10)

aat SRI LANKA

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

(a)

විස්තරය	**ඉඩම්**	**මෝටර් රථ**	**පාරිතෝෂික**	**එකතුව**
ගිණුම්කරණ ධාරණ අගය	120,000	60,000	(12,000)	168,000
(-)බදු පදනම **W1 හා W2**	(120,000)	(50,000)	-	(170,000)
(a) තාවකාලික වෙනස්කම්	-	10,000	(12,000)	(2,000)
බදු අයකල හැකි / අඩුකල හැකි තාවකාලික වෙනස්කම්	N/A	බදු අයකල හැකි තාවකාලික වෙනස්කම්	බදු අඩුකලහැකි තාවකාලික වෙනස්කම්	බදු අඩුකලහැකි තාවකාලික වෙනස්කම්
බදු අනුපාතය				30%
(b) අවසාන විලම්භිත බදු වත්කම				600

W1 – ඉඩම් හා මෝටර් රථ වල බදු පදනම

විස්තරය	**ඉඩම්**	**මෝටර් රථ**
පිරිවැය	120,000	90,000
(-)සමුච්චිත ප්‍රාග්ධනිත දීමනාව	-	(40,000)
බදු පදනම	120,000	50,000

W2 – පාරිතෝෂික වල බදු පදනම

විස්තරය	**පාරිතෝෂික**
ධාරණ අගය	12,000
(-) වගකීම පියවනු ලබන විට බදු සඳහා අඩු කළ හැකි මුදල	(12,000)
බදු පදනම	-

(ලකුණු 05)

(b)

ගලපන සිදුවීම්

මෙම ප්‍රසාද දීමනාව 2026 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වන වර්ෂයේ ලාභයෙන් ගෙවනු ලබන අතර, සමාගම විසින් ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීම සාමාන්‍ය පිළිවෙතක් ලෙස පවත්වාගෙන ගොස් ඇත. එබැවින්, 2026 මාර්තු 31 වන විට ඒ සම්බන්ධයෙන් සම්මුතික බැඳීමක් නිර්මාණය වී ඇත. ඒ අනුව, 2026 අප්‍රේල් 5 වන දින අධ්‍යක්ෂවරුන් විසින් අනුමත කරන ලද ප්‍රසාද දීමනා ගෙවීම ගලපන සිදුවීමක් ලෙස සැලකේ.

ගලපන සිදුවීම්

මෙම වංචාව 2026 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය තුළ සිදුවී ඇත. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් මූල්‍ය වාර්තා අනුමත කිරීමට පෙර, එනම් 2026 මැයි 10 වන දින එය අනාවරණය විය. එබැවින්, අදාළ තත්ත්වය වාර්තාකරණ කාලසීමාව තුළම පැවතිණි. ඒ අනුව, මෙය ගලපන සිදුවීමක් වන අතර, 2026 මාර්තු 31 දිනට අදාළ මූල්‍ය වාර්තාවලදී අතිශයෝක්තියෙන් දැක්වූ තොග අගය ඒ අනුව ගැලපිය යුතුය.

2026 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල තොගය අධි තක්සේරු වීම සඳහා අවශ්‍ය ගැළපීම සිදු කළ යුතුය. ***(ලකුණු 05)***

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

අටවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 03

(a)

සීමාසහිත Oceanic Cement පොදු සමාගම
2026 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා
ලාභ හෝ අලාභ සහ වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

රු. '000

විකුණුම්		720,000
අඩුකලා : විකුණුම් පිරිවැය (520,000 + 3,600)		(523,600)
දළ ලාභය		**196,400**
වෙනත් ආදායම් (W-2)		5,625
අඩු කලා- වියදම් :		
බෙදාහැරීම් වියදම් (W-3)	37,950	
පරිපාලන වියදම් (W-4)	75,850	
මූල්‍ය වියදම් (W-5)	6,540	(120,340)
බදු පෙර ලාභය		**81,685**
ආදායම් බදු		(9,250)
බදු පසු ලාභය		**72,435**
වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම්		-
මුළු විස්තීර්ණ ආදායම්		**72,435**

(ලකුණු 10)

(b)

සීමාසහිත Oceanic Cement පොදු සමාගම
2026 මාර්තු 31 දිනට
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

රු. '000

වත්කම්		
ජංගම නොවන වත්කම්		
දේපල, පිරියත, සහ උපකරණ		183,200
ජංගම වත්කම්		
තොගය	91,400	
වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ (88,000 – 1,500 - 8,650)	77,850	
ලැබිය යුතු පොලී	125	
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	19,357	188,732
මුළු වත්කම්		**371,932**
හිමිකම් හා වගකීම්		
හිමිකම්		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	250,000	
රඳවාගත් ඉපැයුම්	75,435	325,435

ජංගම නොවන වගකීම්		
කල්බදු ණයහිමි (W-6)	3,903.73	3,903.73
ජංගම වගකීම්		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ	33,000	
කල්බදු ණයහිමි (W-6)	1,093.27	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු (W-1)	8,250	
උපචිත වියදම්	250	42,593.27
මුළු හිමිකම හා වගකීම්		**371,932**

(ලකුණු 08)

(c)

සීමාසහිත Oceanic Cement පොදු සමාගම
2026 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා
හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය

රු. '000

	ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	**රඳවාගත් ඉපැයුම්**	**එකතුව**
2025.04.01 දිනට ශේෂය	250,000	15,000	265,000
ගෙවන ලද ලාභාංශ	-	(12,000)	(12,000)
වසරේ ලාභය	-	72,435	72,435
	250,000	**75,435**	**325,435**

(ලකුණු 03)

(d)

සීමාසහිත Oceanic Cement පොදු සමාගම
2026 මාර්තු 31 වන දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා
දේපල, පිරියත, සහ උපකරණවල වෙනස්වීම් දැක්වෙන සටහන

රු. '000

	ඉඩම්	**ගොඩනැගිලි**	**යන්ත්‍ර**	**මෝටර් රථ**	**භාවිත අයිතිය ඇති වත්කම්**	**එකතුව**
පිරිවැය / ප්‍රත්‍යාගණනය						
2025.04.01 දිනට	80,000	60,000	90,000	22,000	-	252,000
ඉවත්කිරීම්	-	-	(20,000)	-	-	(20,000)
එකතු කිරීම්	-	-	-	-	7,000	7,000
	80,000	**60,000**	**70,000**	**22,000**	**7,000**	**239,000**
ක්ෂය						
2025.04.01 දිනට	**-**	**14,000**	**30,000**	**2,000**	**-**	**46,000**
ඉවත්කිරීම්	-	-	(20,000)	-	-	(20,000)
ක්ෂය	-	1,500	22,500	4,400	1,400	29,800
	-	**15,500**	**32,500**	**6,400**	**1,400**	**55,800**
2026.03.31 දිනට ධාරණ අගය						**183,200**

aat SRI LANKA

පෙරවැඩ

(W-1) වත්කම් ඉවත් කිරීමේ ගිණුම

පිරිවැය	20,000
ලාභාලාභ	2,000
	22,000
මුදල්	2,000
සමුච්චිත ක්ෂය	20,000
	22,000

(W-2) වෙනත් ආදායම් ගිණුම

ශේෂ පිරික්සුම	3,500
ඉවත්කිරීම් මත ලාභය (W-1)	2,000
පොලී ආදයම්	125
	5,625

(W-3) බෙදාහැරීම් වියදම් ගිණුම

ශේෂ පිරික්සුම	28,000
ක්ෂය - භාවිත අයිතිය සහිත වත්කම්	1,400
ක්ෂය – මෝටර්රථ	4,400
බොල්ණය	1,500
අඩමාණ ණය වෙන්කිරීම (8,650 – 6,000)	2,650
	37,950

(W-4) පරිපාලන වියදම් ගිණුම

ශේෂ පිරික්සුම	51,600
ක්ෂය - යන්ත්‍ර	22,500
ක්ෂය - ගොඩනැගිලි	1,500
විගණන ගාස්තු	250
	75,850

(W-5) මූල්‍ය සහ වෙනත් වියදම් ගිණුම

ශේෂ පිරික්සුම	6,000
කල්බදු පොලී	540
	6,540

(W-6) කල්බදු ණයහිමි

වසර	ඉ/ගෙ/ශේෂය	වාරික	පොලි	ප්‍රාග්ධන කොටස	ශේෂය
1	6,000,000	1,543,000	540,000	1,003,000	**4,997,000**
2	4,997,000	1,543,000	449,730	1,093,270	3,903,730
3	3,903,730	1,543,000	351,336	1,191,664	2,712,066
4	2,712,066	1,543,000	244,086	1,298,914	1,413,152
5	1,413,152	1,543,000	127,184	1,415,816	-

(W-7) ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු ගිණුම

මුදල්	7,500	ඉ/ගෙ/ශේෂය	6,500
ප/ගෙ/ශේෂය	8,250	ලාභාලාභ	9,250
	15,750		**15,750**

(ලකුණු 04)
(මුළු ලකුණු 25)

නවවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 04

(a)

අනුපාතය	සූත්‍රය	2026/03/31 වසරෙන් අවසන්
(i) **ජංගම අනුපාතය**	ජංගම වත්කම්: ජංගම වගකීම්	= 425,000:200,000 = **2.125 : 1**
(ii) **දළ ලාභ ආන්තිකය**	දළ ලාභය / විකුණුම් X 100	= 400,000/1,000,000 X 100 = **40%**
(iii) **ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය**	බදු පසු ලාභය / විකුණුම් X 100	= 125,000/1,000,000 X 100 = **12.5%**
(iv) **තොග නේවාසික කාලය**	සාමාන්‍ය තොගය / විකුණුම් පිරිවැය X 365	= [(150,000 + 120,000)/2]/600,000 X 365 = දින 82
(v) **ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය**	සාමාන්‍ය ණයගැති / ණයට විකුණුම් X 365	= [(200,000 +180,000)/2]/1,000,000 X 365 = දින 69

(ලකුණු 05)

(b)

2026 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා අනුපාත විශ්ලේෂණය කර්මාන්තයේ සාමාන්‍යයන් සමඟ සංසන්දනය කිරීම පිළිබඳ සාරාංශ වාර්තාව

ජංගම අනුපාතය

සීමාසහිත Moon පොදු සමාගමෙහි 2.125:1 වන ජංගම අනුපාතය, එම කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය අගය වන 1.8:1 ට වඩා යහපත් මට්ටමක පවතී. කර්මාන්තයේ අනෙකුත් ආයතන හා සසඳන විට Moon පොදු සමාගම විසින් යහපත් ද්‍රවශීලතා මට්ටමක් පවත්වාගෙන යන බව මෙයින් පෙන්නුම් කෙරේ. Moon පොදු සමාගම විසින් 2:1 යන සාමාන්‍ය සම්මත ජංගම අනුපාතය පවත්වාගෙන යන අතර, මෙය ඔවුන්ගේ කෙටි කාලීන මූල්‍ය බැඳීම් කළමනාකරණය කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත.

දළ ලාභ ආන්තිකය සහ ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය

සීමාසහිත Moon පොදු සමාගමෙහි 40%ක දළ ලාභ ආන්තිකය, එම කර්මාන්තයේ පවතින 35%ක සාමාන්‍ය දළ ලාභ ආන්තිකයට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී. මෙයින් පෙන්නුම් කරන්නේ Moon පොදු සමාගම විසින් පාරිභෝගිකයින්ගෙන් ඉහළ මිලක් අය කරනු ලබන බව හෝ විකුණුම් පිරිවැය කළමනාකරණය කිරීමේදී ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව වඩා හොඳ මට්ටමක පවතින බවයි. කෙසේ වෙතත්, Moon පොදු සමාගමෙහි ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය 12.5%ක් වන අතර, එය කර්මාන්තයේ පවතින 15%ක සාමාන්‍ය ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකයට වඩා අඩු අගයකි. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ, දළ ලාභ

SRI LANKA

ආන්තිකයන් වඩා හොඳ මට්ටමක පැවතියද, පරිපාලන, බෙදාහැරීම්, මූල්‍ය, වෙනත් සහ බදු වියදම් වැනි ඉහළ මෙහෙයුම් වියදම් දැරීමට සමාගමට සිදුවීම හේතුවෙන් ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය අඩු මට්ටමක පවතින බවයි.

තොග නේවාසික කාලය

සීමාසහිත Moon පොදු සමාගමෙහි දින 82 ක තොග නේවාසික කාලය, එම කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය අගය වන දින 75 ට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී. මෙයින් පෙන්නුම් කරන්නේ Moon පොදු සමාගමෙහි තොග අමතර සතියක් පුරා ගබඩාවේ රැඳී පවතින බවයි. මෙය දුර්වල තොග කළමනාකරණය, අලෙවි නොවන හෝ සෙමින් අලෙවි වන තොග පැවතීමේ අවදානම සහ තොග තුළ මුදල් සිරවී පැවතීම වැනි කරුණු පෙන්නුම් කරයි.

ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය

සීමාසහිත Moon පොදු සමාගමෙහි ණයගැති එකතු කිරීමේ කාලය දින 69ක් වන අතර, එය කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය අගය වන දින 60ට වඩා වැඩිය. මෙයින් පෙන්නුම් කරන්නේ Moon පොදු සමාගමෙහි ණයගැති එකතු කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය කර්මාන්තයට සාපේක්ෂව අඩු බවයි. එමඟින් අයකරගත නොහැකි ණය ඇතිවීමේ සහ ණයගැතියන් සඳහා හානිකරණය ඇතිවීමේ අවදානම වැඩි විය හැකිය.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 10)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිච්ඡේදය 05

(a)

කීර්තිනාමය ගණනය කිරීම

	රු. '000	රු. '000
ආයෝජනයේ සාධාරණ වටිනාකම	90,000	
පාලනයට යටත් නොවන කොටස් හිමියන්ගේ සාධාරණ වටිනාකම	18,000	
මුළු ආයෝජනය		108,000
(-)ශුද්ධ වත්කම්වල සාධාරණ වටිනාකම		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	60,000	
රඳවාගත් ඉපැයීම්	10,000	
ඉඩම්වල සාධාරණ වටිනාකම ඉහළ යාම	7,000	77,000
කීර්තිනාමයේ වටිනාකම		31,000

(ලකුණු 04)

(b)

සීමාසහිත Galaxy පොදු සමාගම
2025 මාර්තු 31 වන දිනට
මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය

	රු. '000	රු. '000
ජංගම නොවන වත්කම්		
දේපල, පිරියත, සහ උපකරණ **W1**	202,000	
කීර්තිනාමය (+90,000-7,000+18,000-70,000-7,000)	24,000	
Star පොදු සමාගමෙහි ආයෝජනය (-90,000)	-	226,000
ජංගම වත්කම්		
තොගය (+2,000-400)	41,600	
වෙළඳ ලැබිය යුතු දෑ	38,000	
Galaxy පොදු සමාගම වෙතින් ලැබිය යුතු මුදල (-2,000+ 5,000)	-	
මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ	21,000	100,600
මුළු වත්කම්		326,600
හිමිකම්		
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය (-60,000)	150,000	
රඳවාගත් ඉපැයුම් **W 7**	20,680	
මව් සමාගමේ කොටස් හිමියන්ට හිමි හිමිකම	170,680	
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම **W 8**	16,920	187,600
ජංගම නොවන වගකීම්		
දිගුකාලීන ණය	79,500	79,500
ජංගම වගකීම්		
වෙළඳ ගෙවිය යුතු දෑ	52,000	
Star පොදු සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු මුදල (-3,000)	-	
ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු	7,500	59,500
මුළු හිමිකම හා වගකීම්		326,600

පෙරවැඩ 01 ඉඩමේ සාධාරණ වටිනාකම ඉහළ යාම

	රු. '000
ඉඩමේ සාධාරණ වටිනාකම	75,000
ඉඩමේ පොත් වටිනාකම	(68,000)
ඉඩමේ සාධාරණ වටිනාකම ඉහළ යාම	7,000

aat SRI LANKA

පෙරවැඩ 02 පරිපාලිත සමාගමේ ශුද්ධ වත්කම්

	අත්පත් කරගැනීමට පෙර	අත්පත් කරගත් පසු	වාර්තාකරණ දිනට
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය	60,000	-	60,000
රඳවාගත් ඉපැයුම්	10,000	2,000	12,000
	70,000	2,000	72,000
අත්පත් කර ගැනීමෙන් පසු පාලනයට යටත් නොවන කොටස් හිමියන්ට අයත් ශුද්ධ වත්කම්වල කොටස (2,000 X 20%)	-	400	-

පෙරවැඩ 03 අන්තර් සමාගම් ශේෂ හිලව් කිරීම

	රු. '000
Galaxy පොදු සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු මුදල	5,000
Star පොදු සමාගම වෙත ගෙවිය යුතු මුදල	3,000
මාර්ගස්ථ තොගය	2,000

පෙරවැඩ 04 තොග මත උපලබ්ධි නොවූ ලාභ- විකුණුම්කරු පරිපාලිත සමාගම

	රු. '000
තොගය	2,000
ලාභාංතිකය (විකුණුම් මිල125 = පිරිවැය 100 + ලාභය 25)	25%
උපලබ්දි නොවූ ලාභ (2,000/125 X 25)	400
මව් සමාගමට අයත් උපලබ්දි නොවූ ලාභ (400 X 80%)	320
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකමට අයත් උපලබ්දි නොවූ ලාභ (400 X 20%)	80

SRI LANKA

පෙරවැඩ 05 කීර්තිනාමය හානිකරණය (පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම සාධාරණ වටිනාකම මත පදනම්ව)

	රු. '000
කීර්තිනාමය හානිකරණය	7,000
මව් සමාගමේ කීර්තිනාමය හානිකරණය (7,000 X 80%)	5,600
පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම කීර්තිනාමය හානිකරණය (7,000 X 20%)	1,400

පෙරවැඩ 06 ඉඩම් ඉවත් කිරීම් මත උපලබ්දි නොවූ ලාභ (විකුණුම්කරු මව් සමාගම)

	රු. '000
ඉවත් කිරීම් වටිනාකම	15,000
ධාරණ අගය	10,000
උපලබ්දි නොවූ ලාභ	5,000

පෙරවැඩ 07 ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ඉපැයුම්

උපලබ්දි නොවූ ලාභ (400×80%)	320	ඉ/ගෙ/ශේෂය	30,000
ඉඩමේ ලාභය	5,000	පසු ලාභ (2,000×80%)	1,600
කීර්තිනාමය	5,600		
ප/ගෙ/ශේෂය	20,680		
	31,600		**31,600**

පෙරවැඩ 08 පාලනයට යටත් නොවන හිමිකම

උපලබ්දි නොවූ ලාභ (400×25%)	80	ඉ/ගෙ/ශේෂය	18,000
කීර්තිනාමය	1,400		
ප/ගෙ/ශේෂය	16,920	පසු ලාභ (2,000×20%)	400
	18,400		**18,400**

(ලකුණු 11)

(මුළු ලකුණු 15)

C කොටසෙහි අවසානය

aat SRI LANKA

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.
These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the "Only" answers, or, for that matter even as "Model Answers". The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

SRI LANKA

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)